

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Kmetom v premislek

Naključje je nanese, da stopamo baš za novo leto v novo dobo našega domačega političnega razvoja, ki bo, ako vsi znaki ne varajo, zlasti za kmetški stan v naši državi velikega, če ne celo odločilnega pomena.

V takih odločilnih časih pa mora biti človek oprezen in mora budno stati na straži, da ga razvoj dogodkov ne prehití in ne preseneti. Prilika, enkrat zamujena — ne pride nobena, pravi pregovor.

Zamujenih prilik nam naša zgodovina očita že mnogo. Zamudili pa smo marsikaj, ker nismo bili dovolj — ali pa nič — poučeni o tem, kaj se okrog nas dogaja in kakšnega pomena utegnejo biti razni dogodki za nas.

Glavno sredstvo splošnega in zlasti političnega pouka pa je dandanes časopisje. To vedo dandanes vsi stanovi, samo kmetje se ogromne važnosti časopisja, namreč svojega lastnega kmetško-stanovskega časopisja še mnogo premalo zavedajo, pač pa dan za dnem beró in srkajo v sebe »resnice«, ki jih širi vedoma in hoté in namenoma tisto časopisje, ki zastopa in brani vse mogoče interese in koristi, samo kmetško-stanovskih ne!

Najmočnejše je danes na svetu tisto časopisje, ki zastopa in brani koristi kapitala. Tudi pri nas ni nič drugače. Čudno to ni, kajti kapital dobro vé, da se mu vsak za časopisno propagando izdan novič stotero povrača. To časopisje ima nalogo, da pridobiva in prepričuje ljudi za koristi kapitala pod različnimi gesli: enkrat pravi, da se bori za »svobodo narodov«, drugič pravi, da se bori za »veroc itd., toda vse to je le lepa krinka, za katero se spretno skrivajo čisto druge stvari. Tudi za kmete najde to časopisje kakšno prijazno besedo in priobčuje članke in sestavke, ki naj bi pokazali kmetom »veliko skrb« teh ljudi »za kmetac«. V resnici pa ne gre tem ljudem nikdar »za kmetac«, ampak za sebe in številni poučni članki kmetijsko-tehničnega značaja so samo vaba za kmete, da se navdušujejo na ta račun tudi za druge predloge kapitalistične gospode, ki so pa kmetom naravnost škodljivi!

Že Kristus je svaril svoje učence pred volkovi, ki hodijo okrog v ovčji obleki! Naj bi si kmetje to svarilo zapomnili, da ne bodo redili gadov na svojih prsih.

Če bi se kmetje zavedali ogromnega pomena časopisja, bi danes lahko tudi že pri nas imeli najmočnejši lasten tisk, ki ne bi kmetških koristi samo branil in kmetom odpiral oči in jih opozarjal vedno in vedno na nevarnosti, ki jim preté, ampak bi lahko nasprotnike brez razlike na njihove »politične ideje« tudi brezobzirno napadal.

Od tega cilja pa smo še daleč! Zato pa se moramo kmetje tem bolj držati vsaj tega, kar že imamo. Ni to mnogo, ampak začetek je narejen: držimo se »Kmetškega lista«! Naj govore nasprotniki kmetškega stanu o našem listu, kar koli hočejo, eno morajo le priznati, če imajo v

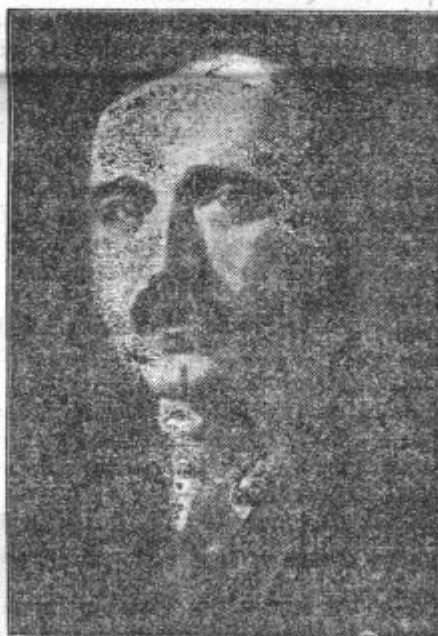
sebi le še trohico poštenja: da je »Kmetški list« vedno in dosledno zagovarjal in branil samo koristi kmetškega stanu in nobenih drugih!

Zato pa danes s ponosom lahko trdimo, da je »Kmetški list« edini slovanski kmetško-stanovski list, ki je prelomil s staro tradicijo »liberalstva« in »klerikalstva« in ki dosledno poučuje kmete o vseh dogodkih javnega življenja edino le s kmetško-stanovskega stališča.

Nova vlada — vlada sporazuma

Iz Beograda je prišlo 21. decembra poročilo, da je g. Bogoljub Jevtić, prejšnji minister za zunanje zadeve, sestavil novo vlado.

Člani nove vlade so:

Predsednik vlade Bogoljub Jevtić

dr. Bogoljub Jevtić, predsednik vlade in minister za zunanje zadeve;

general Peter Živković, minister vojske in mornarice;

dr. Milan Stojadinović, finančni minister;

dr. Dragotin Kojić, minister za pravosodje;

dr. Svetislav Popović, minister za gozde in rudnike;

dr. Velimir Popović, minister za notranje zadeve;

dr. Avda Hasanbegović, minister brez portfelja;

dr. Drago Marušić, minister za socialno politiko in narodno zdravje;

dr. Milan Vrbanić, minister za trgovino;

Dimitrije Vujić, minister za promet;

Stevan Čirić, minister za prosveto;

dr. Marko Kožulj, minister za javna dela;

dr. Ljudevit Auer, min. za telesno vzgojo;

dr. Dragotin Janković, min. za kmetijstvo.

Naša iskrena želja za novo leto je, naj bi to spoznanje med kmete čim globlje prodrlo! Kolikor bolj bodo kmetje upoštevali važnost svojega glasila, in kolikor bolj ga bodo ne samo brali, ampak tudi naročali, toliko krepkejši in močnejši bodo v borbi za kmetške koristi!

Širite torej, berite in naročajte ob novem letu »Kmetški list«!

Nova vlada je bila takoj po sestavi v petek zvečer zaprisežena in naslednjega dne so novi ministri prevzeli svoje posle.

Če pregledamo imena novih mož v vladi, opazimo na prvi pogled, da je sestavljena nova vlada v znamenju sporazuma oziroma vsaj v znamenju obsežnega poskusa za sporazumno delo v naši notranji politiki.

To dokazuje tudi izjava novega predsednika vlade g. Jevtića, v kateri naglašja, da se je pogajal z vsemi politiki, in da je pri vseh našel razumevanje za svoje načrte, dasiravno stvari še niso toliko dozorele, da bi bil mogel že sedaj izvršiti delo, ki ga je bil nameraval izvršiti že pokojni vladar po pomirjenju političnih strasti: povratek v demokracijo.

Minister za socialno politiko in narodno zdravje
dr. Drago Marušić

S posebnim zadoščenjem in z novimi upi pa nas navdaja imenovanje bana dr. Marušića za ministra za socialno politiko in narodno zdravje. Kdor pozna vrline in sposobnosti dr. Marušića, ta mora zaupati tudi novi vladi, v kateri bo dr. Marušić gotovo znal spretno zastopati koristi državne celote, varovati pa tudi koristi Slove-

nije. Zaupanje, s katerim gleda vsa poštena slovenska javnost na njega, bo dr. Marušič brez dvoma tudi kot minister v polni meri opravičil.

Druga važna okolnost, ki je ne smemo prezreti, je to, da sede v novi vladi skoro sami mlajši politiki. Predsednik vlade sam nima še 50 let in ravno tako so tudi drugi ministri sami mlajši ljudje, ki jih ne bremene kakšne stare politične zveze, temveč se lahko mirno posvete novemu delu.

Posebne važnosti zlasti za kmete pa je dejstvo, da sede v novi vladi trije odlični zadrugarji: predsednik vlade sam, potem minister za kmetijstvo dr. Janković in minister dr. Marušič. Ta imena nam vzbujajo upanje, da bodo tudi za naše zadrugišništvo prišli vendar enkrat boljši časi.

Jzjava predsednika vlade

Predsednik vlade dr. Jevtič je izjavil takoj po zaprisegi sledeče:

»Od trenutka, ko sem bil odlikovan z najvišjim zaupanjem, da sestavim vlado — in to z velikimi pooblastili tako v pogledu sestave vlade kakor v pogledu njenega delovnega programa — ste bili vsi priča mojih naporov in prizadevanj, da izkažem in ponudim vse možnosti za sodelovanje tudi onim političnim ljudem, ki so stali doslej ob strani in v opoziciji. Dolžan sem izraziti priznanje in zahvalo za pripravljenost in dobro voljo, na katero sem naletel pri vseh, s katerimi sem se o tem razgovarjal. Dovoljujem si javno izraziti spoštovanemu g. Aci Stanojeviću posebno zahvalnost v tem pogledu. Važno je naglasiti, da nisem mogel ugotoviti v dobi teh razgovorov razlike glede pojmovanja v odnosih na državno ureditev, prav tako pa tudi ne razlike v pogledu glavnih linij državne in nacionalne jugoslovanske politike. To je moj optimizem za bodočnost dela moje vlade še posebno okreplilo.

Načelo sporazuma in sodelovanja je bilo dosedaj glavna odlika naše zunanje politike in je rodilo dobre rezultate. Moja želja je, da tudi v notranji politiki čim prej dosežemo pričakovane rezultate.

Predsednik vlade Bogoljub Jevtič

Predsednik nove vlade je bil rojen 24. decembra l. 1886. v Kragujevcu. Gimnazijo je dovršil v Kragujevcu in v Beogradu, pravne študije pa v Beogradu, Parizu in Berlinu.

Po svojih končanih študijah je vstopil v diplomatsko službo l. 1911. Napredoval je vsled svojih sposobnosti nenavadno hitro: že l. 1926 je postal poslanik v Tirani (Albanija), l. 1928. pa je postal naš poslanik na Dunaju, odkoder je bil poklican l. 1929. v Beograd kot minister dvora. Na tem odgovornosti polnem mestu si je pridobil polno zaupanje svojega vladarja, ki ga je 2. julija l. 1932. imenoval za ministra za zunanje zadeve.

Ban dr. Marušič se poslavlja

Uradno poročajo:

Minister za socialno politiko in narodno zdravje g. dr. Drago Marušič, ki se je v sredo odpeljal na svoje novo službeno mesto v Beograd, se je v ponedeljek dopoldne poslovil od uradništva banske uprave.

Z namestnikom bana g. dr. Pirkmajerjem na čelu so se zbrali vsi načelniki, šefi odsekov in zastopniki vseh vrst državnih in banovinskih nameščenec, katere je nagovoril g. minister, ki mu je bilo slovo od svojih dosedanjih sodelavcev vidno težko.

G. minister je poudarjal tesne vezi, ki so ga vezale s celokupnim uradništvom v delu za dobro kraja in države. S tako vestnim in neumornim uradništvom, je dejal g. minister, je mogel doseči uspehe, ki si jih je želel in postavil za

Kot minister dvora in kot minister za zunanje zadeve je užival popolno zaupanje pokojnega vladarja in je tudi vse vladarjeve namene natančno poznal. On je bil najboljši in najvnetejši izvrševalec vladarjeve zunanje politike, ki se je vsa sukala v znamenju miru in prijateljstva zlasti z vsemi sosedi. Da uživa danes Jugoslavija v mednarodnem svetu velik ugled, kar se je najbolj pokazalo v kritičnih dnevih v Ženevi, ni najmanjša zasluga dr. Jevtiča.

Nihče drugi pa tudi ne more razumeti potrebe domačega sporazuma tako kakor on. Kot minister za zunanje zadeve je imel največ priložnosti, spoznavati kako vse drugače lahko nastopa v svetu država, ki lahko kaže na mir, red in na sporazumno politično delo doma. Za domač sporazum na podlagi državnega in narodnega edinstva, ki pa priznava enakopravnost vseh državljanov, se je zavzemal tudi pokojni vladar in te začrtane politične poti se bo držal brez dvoma tudi novi predsednik vlade.

Omeniti moramo še, da je dr. Jevtič tudi odličen zadrugar, kar nas navdaja za bodočnost zadrugišništva v naši državi z najlepšimi upi.

Novi ministri

Minister za gozdove in rudnike dr. Svetislav Popović je bil rojen l. 1882. v Zemunu. Po poklicu je odvetnik. L. 1924. je bil nekaj časa minister za promet.

Minister za notranje zadeve Velja Popović je bil rojen l. 1886. v Potočju v Banatu. Prej je bil v diplomatski službi. V vladi Velje Vukičevića je bil minister brez portfelja.

Minister za prosveto Stevan Čirić je rodom iz Sremskih Karlovcev. Po svojem poklicu je profesor.

Dr. Ljudevit Auer, minister za telesno vzgojo, je bil rojen l. 1892. pri Sv. Ivanu pri Križevcih. Po poklicu je odvetnik.

Minister za promet inž. Dimitrije Vujić je bil rojen l. 1890. v Beogradu. Prej je bil pristaš zemljoradnikov.

Minister brez listnice Avdo Hasanbegović je bil rojen l. 1889. v Gackem v Bosni. Bil je minister v vladi generala Živkovića; zadnji čas je bil podpredsednik skupščine.

Minister za javna dela dr. Marko Kožulj je bil rojen l. 1887. v Biogradu na moru v Dalmaciji. Po poklicu je odvetnik. Nekaj časa je bil župan v Šibeniku.

Finančni minister dr. Stojadinović Milan je bil rojen l. 1888. v Čačku v Srbiji. Večkrat je bil že finančni minister.

Minister za trgovino dr. Milan Vrbanić je bil rojen l. 1880. v Zagrebu. Bil je ravnatelj več bank, nazadnje pa je postal predsednik zagrebske trgovske zbornice.

Minister za kmetijstvo dr. Dragotin Janković je bil rojen l. 1888. v Ubu. Je odvetnik in vseučiliški profesor in znan zadrugar.

O ministru za socialno politiko in narodno zdravje dr. Dragu Marušiču je objavil naš list podrobne podatke ob njegovi 50-letnici.

spoznati v času, ko je stal na čelu uprave naše banovine.

G. minister dr. Marušič, ki je bil vidno ganejen, se je nato od vsakega uradnika posebej poslovil.

Slovo na kolodvoru

Minister socialne politike g. dr. Drago Marušič je prebil božične praznike v Sloveniji. V ponedeljek, 24. t. m., se je na banski upravi poslovilo od njega celokupno uradništvo s pomočnikom bana g. dr. Pirkmajerjem na čelu. Vsem je bilo težko pri srcu, kakor da bi se poslavljal od svojega skrbnega očeta, od iskrenega prijatelja in zvestega sodelavca. Na sv. Stefana dan se je g. minister vračal v Beograd. Odhajal je z večernim simplon ekspresom. Na ljubljanskem kolodvoru se je zbralo silno mnogo občinstva. Prišli so zastopniki najrazličnejših društev, korporacij in oblastev. Zelo mnogo je bilo višjih oficirjev z divizijskim generalom g. Cukavcem na čelu. Vsak, kdor je zvedel za ministrov odhod, je prihitel na kolodvor, da se od njega poslovi in da mu še enkrat stisne prijateljsko roko. Ko je stopil dr. Marušič med goste množico ljudi, so zaorili »Živio« klici po cellem peronu. »Živio naš voditelj, živio naš minister, živio Marušič«, se je razlegalo od vseh strani. Veselje in radost je sijala vsakemu na obrazu, da odhaja g. dr. Marušič na višje in odgovornejše mesto v Beograd, vsi so bili zadovoljni, da je bil deležen največjega priznanja in zaupanja za svoje požrtvovalno, pošteno in z velikimi uspehi združeno banovanje v Sloveniji. To veselje pa je kalila trpkost nad odhodom iz naše ožje domovine, ker nas zapušča mož, s katerim nas veže najiskrenejše in najprisrčnejše prijateljstvo.

Dr. Vladko Maček — prosti

Preteklo soboto je bil pomiloščen dr. Vladko Maček.

Ukaz o pomilostitvi se glasi:

»V imenu Nj. Vel. Petra II., po milosti božji in volji naroda kralja Jugoslavije, je kralj. namestništvo na predlog pravosodnega ministristva in na podlagi čl. 30. ustave kraljevine Jugoslavije odredilo, da se izroči pozabljenju krivda dr. Vladimirja Mačka, bivšega odvetnika iz Zagreba, za katero je obsojen na 3 leta strogega zapora z izvršno obsodbo Državnega sodišča za zaščito države od 29. aprila 1933 D S št. 15—33 zaradi dela iz čl. 3. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, z vsemi njenimi škodljivimi posledicami.

Pravosodni minister naj izvrši ta ukaz.

V Beogradu, dne 22. decembra 1934.

Pravosodni minister   Pavle,
dr. Kojić.   dr. Radenko Stanković,
                                         dr. Ivo Perović.

Pomilostitev dr. Vladka Mačka ni sprejela samo zagrebska, ampak tudi beogradska javnost z velikim zadovoljstvom in odobravanjem.

Albin Koman, narodni poslanec:

Kmetom za Novo leto

Stara navada je, da zaključimo »staro« leto z obračuni. Obračunavajo trgovci, obračunavajo fabrikanti in zato ne bo odveč, če poskusimo tudi mi kmetje pogledati nekoliko nazaj, kaj smo dosegli — ali pa ne dosegli v preteklem, in kaj hočemo in moramo s trdno voljo in odločnostjo doseči, da si izboljšamo svoj položaj v bodočem letu.

Vsi smo čutili, da je bilo preteklo leto, zlasti za nas kmete, leto hude gospodarske stiske in leto težkih preizkušenj. Zadele so nas in tlačile nadloge, ki jih nismo sami zakrivali, nekaj pa tudi takih, ki bi si jih bili — odkrito rečeno — lahko prihranili. Težko smo poravnali svoje obveznosti do države in do javne uprave vobče, težko smo preskrbeli sebi in svojem vsakdanji kruh in marsikdo je prišel pod trdo kolo neizprosne krize, toda večina nas je tudi to hudo preizkušnjo vzdržala. Res je bilo treba silnega napora, da nismo omagali pod težkimi bremenmi, toda večina nas se ni dala ukloniti in ta pogum, ta vztrajnost, to trdno zaupanje in ta nezlomljiva naša življenska sila nam je najboljša jamstvo, da bomo dočakali boljše čase, če bomo le količkaj složni!

Preteklo leto je res omajalo marsikatero kmetško hišo, toda celota je ostala trdna! In če nas razni znaki v gospodarskem življenju ne varajo, se bližamo polagoma izboljšanju našega gospodarskega položaja; izboljšanje se seveda ne bo pokazalo čez noč, ker je to nemogoče, pokazalo pa se bo toliko hitreje, kolikor bo rastlo zaupanje v našo lastno moč! Kdor se vztrajno drži načela: Ne odnehati! — ta je še vedno zmagal!

Rekel sem zgoraj, da bomo dosegli lepe in ugodne uspehe na vsakem polju, če bomo složni in če bomo drug drugemu zaupali kakor mora zaupati kmet kmetu! V tej nam vsem prepotrebni kmetški slogi pa žalibog tudi preteklo leto nismo tako napredovali kakor bi to bilo potrebno nam vsem!

Med nami je še vedno preveč osebnega koristoljublja in premalo čuta za kmetško skupnost v človeški družbi.

Dandanes se vsi stanovi združujejo in organizirajo na svoji stanovski podlagi. Svoje stanovske organizacije imajo trgovci — ti nič ne vprašujejo po »svetovnih nazorih« in nič se ne menijo za »liberalstvo« ali »klerikalstvo« ali za kakšno drugo tako »firmo«, ampak vsi so združeni kot trgovci, ki jih tarejo slične skrbi in enaka bremena, proti katerim se morajo boriti s svojo skupno močjo kot trgovci, če hočejo dosegati kakšne uspehe. Tako delajo tudi bogati industrijci in (siromašnejši) obrtniki; tako delajo tudi odvetniki, zdravniki, profesorji, časniki in t. d.

To se pravi z drugimi besedami: Vsi stanovi pri nas so že stanovsko organizirani, samo naši kmetje stojijo ob strani in čakajo, čakajo, čakajo...! Potrebe stanovske sloge kmetje kar ne moremo in ne moremo uvideti, pač pa silno radi poslušamo sladke besede raznih »kmetških osrečevalcev«, ki hodijo od vasi do vasi, ampak ne da delajo za kmetško slogo, temveč da jo razbijajo!

To je žalostno! Žalostno je, da se najde med nami še vedno toliko kmetških moč, ki mirne duše gledajo to razdvajanje naše ogromne kmetške sile in ki nad vse radi poslušajo razna zabavljanja, utemeljena ali pa še večkrat ne-utemeljena! Nikdar pa ne vprašajo naši kmetški močje in sinovi takih »osrečevalcev«: »Ja — kdo pa ste vi prav za prav? Kaj pa ste? Od kod pa ste? Kaj pa hočete prav za prav od nas?« Tega žalibog naši kmetje nikogar in nikdar ne vprašajo, a tudi sebe ne vprašajo po tem, pač pa gospodom »osrečevalcem« kar na slepo vero vse verjamejo! To pa je za naše kmete največje zlo!

Tovariši kmetje — kdaj boste spregledali? Kdaj vam bo padla mrena z oči?

Za novo leto vam rečem: Zaupajmo le samim sebi! Stari in pametni smo dovolj! Nam ni treba nobenih jerofov več — mi se lahko vodimo sami!

Povejmo vsem onim, ki prihajajo med nas in skušajo trositi med nas zmedo in medsebojno sovraštvo, povejmo vsem onim, ki hujskajo vas proti vasi in soseda proti sosedu, da mi tega ne maramo več, da to besno hujskanje obsojamo, in da se zavedamo, da nam ni potreben boj za prazne fraze, ampak da sta nam potrebna mir in sloga in medsebojna ljubezen in spoštovanje! Mi ne maramo razdiranja in podiranja, ker potrebujemo ustvarjajoče delo, ki ga pa omogoča samo kmetška sloga!

Tovariši kmetje: Strnimo svoje vrste v enotno, nepremagljivo kmetško armado! Pristopajmo v kar mogoče velikem številu k »Zvezi slovenskih kmetov«, kjer imajo samo kmetje odločilno besedo in nihče drugi.

Krepko strnjena in dobro organizirana kmetška armada bo moč, s katero bo moral računati vsak: vsaka stranka in vsaka vlada — kakor se to godi že na Češkem. Ne sme veljati načelo, da morajo kmetje »iz ozirov discipline« tej ali oni stranki slepo služiti — ne, pač pa se mora uveljaviti načelo, da hočemo kmetje odločevati, ker imamo pravico do odločanja i po svoji številni moči i po svoji gospodarski pomembnosti!

Tovariši kmetje! Moja najsrčnejša želja ob novem letu je ta, da bi čimprej do tega prišlo: Do popolne kmetške sloge in do popolnega uveljavljanja kmetške sile in moči v vsem našem javnem življenju!

Stvar nas samih pa je, da ta visoki cilj tudi dosežemo!

SREČNO IN BLAGOSLOVLJENO NOVO LETO

svojim cenjenim naročnikom, dopisnikom in poslovnim prijateljem želita

uredništvo in uprava

Škoda vsled povodnji v Dravski banovini

Letošnje povodnji, ki so se v Dravski banovini vrstile od pomladi do pozne jeseni, kakor tudi silovite nevihte s točo so povzročile po raznih krajih in srezih nad 38 milijonov škode, ki je bila določena po pregledanih in kontroliranih cenitvah, izvršenih od posameznih cenilnih komisij.

Škoda po katastrofalnih poplavih je za letošnje cenjena na okoli 7.500.000 Din na poljih in travnikih. Logaški srez ceni škodo na 2 milijona dinarjev. Najhuje sta bili prizadeti Planinska kotlina, ki je bila skoraj 5 mesecev pod vodo, in Loška dolina, ki je zlasti pri veliki pomladni poplavi trpela ogromno škodo na njivah, ko so bili dvakrat uničeni posevki. Hudo so bili prizadeti tudi srezi: Krško, Konjice, Brežice, Ljubljana-okolica, Celje, Maribor levi breg, Novo mesto, Šmarje pri Jelšah, Metlika, Ptuj, Litija in celo Radovljica. V zadnjem srezu se je poletni nad Kropo in okolico utrgal oblak. Vode so drvele s hribov in silno pustošile. V teh srezih je škoda cenjena od 150.000 do 1.500.000 Din. Sreza Kočevje in Črnomelj izkazujeta manjše škode, do 40.000 Din. Decembr-

ska povodenj je napravila okrog 250.000 Din škode v slovenjgraškem srezu.

Razne ujme in toča so poletni napravile po vinogradih, njivah in drugih kulturah do 38 in pol milijona dinarjev škode. Najhuje je bil prizadet srez Ptuj, kjer je bila škoda cenjena na 6.500.000 Din, dalje celjski srez 5.400.000 dinarjev. V tem so bili osobito oškodovani kraji ob Savinji. Krški srez zaznamuje 4 in pol milijona dinarjev škode, Maribor levi breg 2 in pol milijona, Črnomelj 2 in pol milijona, Brežice nad 1 milijon, Gornji grad na 1 milijon, Metlika 1.200.000, Novo mesto 1.300.000 Din. Najmanj je trpel srez Dolnja Lendava, ki izkazuje le 24.000 Din škode. V srezu Dravograd je bilo po ujmah do 500.000 Din škode, v srezu Maribor desni breg pa 600.000 Din. Prav nobeno ali pa neznatno škodo so imeli srezi Murska Sobota, Kočevje, Radovljica in Kamnik.

Po toči in poplavih trpeči kraji v Dravski banovini so dobili od državne blagajne nakazano skupno 100.000 Din podpore, od banske uprave pa skupno 500.000 Din.

Davčne dajatve Slovenije

Po uradnih statističnih podatkih dravskega finančnega ravnanstva v Ljubljani je znašala v Dravski banovini obremenitev davkoplačevalcev na državnih neposrednih davkih za leto 1933 vsega skupaj Din 298.414.369'70.

Na posamezne davčne vrste odpadejo naslednji zneski:

1. davek na poslovni promet	Din 103.851.031'71
2. uslužb. davek z doprinosom	" 36.115.808'82
3. zemljarina	" 30.104.762'67
4. zgradarina	" 30.047.405'19
5. pridobnina	" 25.595.622'27
6. družbeni davek	" 18.240.847'—
7. rentnina	" 10.477.938'87
8. davek na luksuz	" 9.599.494'61

V letu 1933 je bilo plačano na neposrednih davkih:

a) pri davčnih upravah	Din 216.637.106'78
b) pri carinarnicah	" 32.021.483'83

skupaj torej Din 248.658.590'61

Zaostanek konec leta 1933 je znašal skupaj Din 49.755.779'09

V letu 1933 ni bilo na predlog erarja zaradi davčnih zaostankov nobene dražbe nepremičnin. Upravnih občin je bilo v letu 1933 vsega skupaj 1069, število računov zavezancev v davčnih glavnih knjigah je pa znašalo 380.086.

Število davčnih zavezancev je znašalo po raznih davčnih vrstah:

1. davek na poslovni promet	20.166 zavezancev
2. uslužbeni davek	47.890 "
3. zemljarina	337.442 "
4. zgradarina	64.060 "
5. pridobnina	38.734 "
6. družbeni davek	217 "
7. rentnina	16.089 "

V letu 1933 so pobrali na trošarini dinarjev 23.173.682'72, na taksah Din 40.797.662'95.

Kmečki magacin, nova manufakturna trgovina v Ljubljani, Krekov trg 10 (nasproti Mestnega doma). Ako hočete dobro blago in poceni, potem obiščite nas in prepričajte se. Naše goslo je: Mali dobiček — velik promet.

Načrt ustanovitve zavoda za zdravljenje z radijem v Ljubljani

Nujnost ustanovitve zavoda za zdravljenje z radijem v Ljubljani, v katerem bi se zdravili vsi oni nesrečneži, oboleni na raku, ki danes iščejo duševno in materialno stiri potrebne pomoči v inozemstvu ali sličnih zavodih sosedne banovine, menda ni treba posebej poudarjati. Tudi ni namen pričujočega spisa to utemeljevati, kajti o tem izčrpno poroča predhodni članek gospoda predsednika naslovnega društva, temveč smatramo današnje razmatranje kot poziv, kot obupen klic vsem, onim ki so danes v stanu in moralno pozvani realizirati ta človekoljubni načrt.

Ljubljanski pododbor si je takoj spočetka svojega delovanja stavil dvoje nalog. To bi bilo v prvi vrsti prosvetljevanju naroda glede rakevega obolenja z ozirom na njega zgodnje in pravočasno spoznavanje in uspešnost zdravljenja, ter v drugi vrsti napoti vse sile in ne prej mirovati, dokler ne dosežemo tudi možnosti, da lahko nudimo vsem, tudi najrevnejšim slojem uspešno in moderno zdravljenje doma. Na prvem delu te naloge se uspešno deluje, drugi pa čaka še nujne rešitve. Zato stopamo danes pred javnost z realnim načrtom in primernimi predlogi ter s prošnjo dobrih nasvetov in podpore, bodisi moralne ali materialne.

Naš načrt je naslednji. V Ljubljani, univerzitetnem mestu ter mestu največjih sanitetnih ustanov v Dravski banovini, kamor že več desetletij gravitira ves težji bolniški material, naj se ustanovi zavod za zdravljenje z radijem pod imenom: **Radium zavod v Ljubljani**. Ta zavod naj se vključi teritoriju obstoječih zdravstvenih zavodov kot samostojen oddelek, opremljen naj bo z vsemi sodobnimi v stroko spadajočimi zdravilnimi pripomočki, načeljuje naj mu specialno naobražen radiolog z izvežbanim osebjem. To bi bil v glavnem predlog, katerega stavi društvo javnosti v realno-materialno razmatranje in kateremu bi dodali približen proračun, da ista uvidi možnost realizacije te humane in prepotrebne ustanove.

Parcela bi se menda dobila v območju obstoječih državnih zdravstvenih zavodov — brezplačno.

Poslopje bi moralo biti zgrajeno z ozirom na celokupno število prebivalstva Dravske banovine in po izkušnjah mednarodne statistike za rakova obolenja tako, da bi obsegalo preko 40 bolniških postelj, vse potrebne pritlikline in bolniško ter najnujnejšo laboratorijsko opremo, za kar je proračunjeno dva milijona dinarjev.

Nabava 300 mgr radija, ki bi bila za naše prilike potrebna in s katerim bi se lahko izvršilo tekom enega leta preko tisoč obsevanj, bi stala nekaj čez eden milijon, ako temu prštejemo vse potrebne radijske pripomočke, skupno eden milijon in dvestotisoč dinarjev.

Zdravnik-specialist, ki bi se moral približno eno leto izobraževati na enem izmed večjih radium-institutov v inozemstvu, je stavljen v proračun s stotisoč dinarji.

Ako zaokrožimo to proračunsko vsoto navzgor, lahko rečemo, da potrebujemo za ustanovitev predlaganega zavoda okroglo tri milijone in petstotisoč dinarjev.

Sedaj pa nastaja najvažnejše vprašanje, namreč kje dobiti potrebnega kapitala. Tu se obračamo za zaupanjem in s prošnjo predvsem na državno in banovinsko oblast, ki naj v ta namen stavi primerne vsote v početek realizacije tega načrta. Dalje so naprošene vse socialne ustanove, ki so s svojimi člani v veliki meri zainteresirane pri ustanovitvi takega zavoda, bodisi direktno kot n. pr. »Okrožni urad za zavarovanje delavcev in bratovske skladišnice, ki letno izdajajo ogromne vsote za izvenbanovinsko zdravljenje svojih, na zločestih novotvorbah obbolelih članov, ki pa morajo večkrat, zbog prenapol-

njenja in tehnične preobremenitve razpoložljivih radium-zavodov, čakati po več tednov, da se uvrstijo, kar gotovo lahko najneugodnejše vpliva na nevarno obolenje, ki v tem času dolgega čakanja nevarno napreduje. Tudi »Pokojninski zavod«, kot eno najmočnejših socialnih ustanov, prav nujno vabimo k sodelovanju. Dalje apeliramo na vse občine, predvsem mestne, zlasti pa ljubljansko, mariborsko in celjsko, da prispevajo svoj obolus, ter tako tudi s svoje strani omogočijo svojim občanom možnost zdravljenja z radijem, katerega se marsikdo izmed njih ne more poslužiti vsled nezadostnih gmotnih sredstev. Kako obupni so občutki teh bolnikov, ki gledajo v zavesti svojega nevarnega obolenja neizogibni smrti v obraz, ni jim pa vsled svoje

revščine dana možnost iskati uspešne pomoči izven meje naše banovine, vemo poleg njih samo še zdravniki, ker jih dan na dan srečujemo. Naj ne ostanejo gluha in slepa za naše predloge tudi vsa večja denarna, trgovska in industrijska podjetja, ki bi lahko, četudi z majhnim prispevkom bodisi v obliki darila ali posojila, podprla našo akcijo.

Ako bomo v poznejši bodočnosti gledali te množice gotove smrti otetih naših narodnih sobratov, v zavesti, da smo s svojimi skromnimi močmi vsaj deloma pripomogli k izboljšanju narodovega zdravja, bomo nekako pomirjeni gledali na ta spomenik humanosti. Kajti z njim smo izpolnili del oporoke našega Velikega kralja,

Čuvali smo Jugoslavijo!

Šef-primarij: dr. **Humauer Robert**,

odbornik Jugoslov. društva za proučevanje in zatiranje raka.

Jugoslavija v številkah

Državni statistični urad izdaja prav dobro urejeno knjigo, v kateri so navedeni vsi važni podatki o prebivalstvu in zemlji naše države.

Naša država meri 247.542 kvadratnih km.

Po ljudskem štetju je bilo v naši državi ob ljudskem štetju 31. marca 1931 13.934.038 prebivalcev, od tega 6.891.627 moških in 7.042.411 žensk. Od prejšnjega ljudskega štetja je prebivalstvo, ki je 31. januarja 1921 štel 11.984.911, naraslo za 1.949.127 prebivalcev, ali za 16,3%. Jugoslavlani naraščajo torej zelo hitro. Pri prejšnjem ljudskem štetju je gostota prebivalstva znašala še 48,4 na kv. kilometer, medtem ko po zadnjem ljudskem štetju znaša 56,3. Ako Jugoslavlani dosežemo gostoto Belgije, ki znaša 310 na kv. km, bi mogla naša država obsegati nad 80 milijonov prebivalcev.

Po veroizpovedi je bilo leta 1931 v naši državi 5.217.848 katolikov, 6.785.501 pravoslavni, 44.671 grških in armenskih katoličanov, 7273 starokatolikov, 175.279 evangeljcev augsburške veroizpovedi, 55.890 pripadnikov evangeljske reformirane cerkve (kalvincev) in 16.208 pripadnikov drugih krščanskih veroizpovedi: (nazarencov, evnglijancev, bogomolcev itd.). Mohamedanska veroizpoved je imela v naši državi ob ljudskem štetju 1.561.166 pripadnikov, židovska pa 68.405. Druge veroizpovedi so imele 264 pripadnikov, brezvercev je bilo 1107. Glavne religije so v odstotnem razmerju takole: katoliška 37,45, pravoslavna 48,70, muslimanska 11,20, grško in armensko-katoliška 0,32, starokatoliška 0,05, evangeljsko-augsburška 1,26,

evangeljsko-kalvinska 0,40, druge krščanske 0,12, židovska 0,49, druge 0,07, brezverniki 0,01, neznano 0,07. Po državljanstvu je bilo jugoslovanskih državljanov 13.793.272, inozemcev pa 140.767.

Leta 1918 je po približnih računih znašalo prebivalstvo 11.701.303. Torej je v 14 letih naraslo za dobra dva milijona in pol. Ako bo prebivalstvo naše države raslo z isto naglico, bomo v 50 letih po računu geometrične postopice narasli na število 35 milijonov prebivalcev. Moramo torej za zaupanjem gledati v bodočnost.

V Sloveniji je bilo 30. junija leta 1932 1.158.768 prebivalcev, 31. dec. 1932 pa 1.164.940. Statistika ne navaja razlik med Jugoslavlani po srbskem, hrvatskem in slovenskem jeziku, ker pa imamo v Sloveniji le malo Srbov in Hrvatov, temveč več Slovencev v južnih pokrajinah, moramo računati, da živi trenutno v Jugoslaviji okoli 1.300.000 Slovencev.

Povprečno je v državo pristojnih 98,99% prebivalcev. Najmanj naših državljanov, to je 94,72, je v Belgradu, za tem v savski banovini, to je 97,66, za njo pa v Sloveniji, to je 98,50%.

Slovenija ima za Beogradom najmanjši naravni naraščaj. V odstotkih znaša naravni naraščaj Beograda 0,88, Slovenije 5,78, vseh drugih banovin pa mnogo več. Najvišji naravni naraščaj izkazuje savska banovina, ki izkazuje 15,59 prirodnega naraščaja.

Dravska banovina meri 15.849 kv. km. Večina Slovenije je na nadmorski višini 200 do 500 metrov.

Nov predlog za razdolžitve kmetov

Zakon o zaščiti kmetov, ki je stopil lani v veljavo, mnogo ljudi ni zadovoljil in čule so se proti njemu od raznih strani številne, deloma opravičene, deloma pa tudi neopravičene pritožbe. Nekateri so se pritoževali, da so roki prekratki ter da bi bilo treba odplačevanje podaljšati za 25 do 30 let, drugi zopet so trdili, da zakon bolj ščiti upnike, zlasti denarne zavode; skratka, pritožb ni manjkalo od nobene strani.

Naravno je, da ima sedanji zakon o zaščiti kmetov svoje dobre, pa tudi svoje slabe strani, kakor jih ima vsako človeško delo. Prav tako je tudi naravno, da se je pojavilo precej novih predlogov. Med temi predlogi je prav zanimiv predlog narodnega poslanca Kunjašiča in tovarišev, ki predlaga, v glavnem, naj sodišča v določenem času popišejo vse kmetске dolgove po posebnem zakonitem predpisu, tako popisane dolgove pa naj bi prevzela država, ki bi se za vse te dolgove vknjižila na prvo mesto; finančno ministrstvo pa naj bi izdalo hipotekarno-agrarne obveznice za ugotovljeni znesek vseh kmetških dolgov. Te obveznice bi se amortizira-

le v 50 letih. Obveznice bi se obrestovale po 3%. Na podlagi teh obveznic pa bi izdala država novčane po 5, 50 in 500 dinarjev s prisilnim tečajem.

Dolžniki pa bi plačali državi svoje obveznosti v 50 letih z obrestovanjem po 4 odstotke.

Za slučaj elementarnih neizgledov pa bi se ustanovil pri kmetijskem ministrstvu poseben fond, v katerega bi plačevali kmetje po 1% zavarovalnih zneskov.

Polom velike tovarne

Največja tvornica avtomobilov v Franciji, katere lastnik je g. Citroen, je te dni ustavila delo in predložila sodišču svoje knjige, ki izkazujejo skoro 1 milijardo frankov primanjkljaja.

Tvornica je zaprosila vlado za pomoč. Vlada se še ni odločila; verjetno pa je, da bo vlada skušala vplivati na nekatere velike finančne družbe, da prisrsko izjeto tvornici na pomoč.

Ce bi tvornice svoje delo trajno ustavile, bi bilo 25.000 delavcev brez dela.

Kmetška mladina

Seja predsednikov pododborov

V nedeljo in v ponedeljek, dne 8. in 9. t. m. so imeli predsedniki Pododborov Zveze kmetških fantov in deklet v Ljubljani svojo prvo sejo, na kateri so temeljito razpravljali o vseh organizacijskih in važnih tekočih vprašanjih. Ukrepili seje predstavnikov pododborov, o katerih bodo oni sami in Zveza poročali včlanjenim društvom podrobneje, so prav zanimivi in pomembni, zato naj tudi mi zabeležimo par najzanimivejših sklepov.

Prosvetno-organizatorični tečaji pododborov

Tekom meseca januarja in februarja se bodo vršili na sedežih vseh pododborov tridnevni prosvetno-organizatorični tečaji, ki bodo namenjeni funkcionarjem društev. Zamišljeni so kot priprava za prosvetno-organizatorični tečaj Zveze, na katerega morajo priti najposposobnejši tovariši, ki tu sprejmejo zadnje nauke in navodila za javno udeleževanje na vasi. Seja je določila za omenjene tečaje enoten sistem, kakor tudi natančen program predavanj s predavatelji. Prav tako so določeni datumi, katere bo Zveza s programom vred sporočila pododborom. Zadeva se je vsestransko pretehtala in pričakujemo, da se bodo tečaji vršili brezhibno, kakor tudi, da bodo mnogo doprinesli k utrditvi našega delovanja.

Teritorialno območje pododborov

Razdelitev območja posameznih pododborov je bila nujna, ako hočejo pododbori vršiti svoje poslovanje tako, kot se od njih pričakuje. Prav tako morajo biti vsa društva s svojimi pododbori v tesnih stikih radi čim večjega sodelovanja in udeleževanja. Zveza bo o pridelitvi obvestila vsa dotična društva, kakor tudi pododbori.

Poslovna tajništva pododborov

Po sklepu letošnjega občnega zbora Zveze se bodo ustanovila na sedežih vseh pododborov poslovna tajništva. Na seji se je razpravljalo o organizaciji in funkciji teh tajništev. Predsedniki pododborov vodijo za ustanovitev tajništev že priprave, dočim v Celju in Novem mestu takšni tajništvi že obstojata. Glavni namen poslovnih tajništev je, vršiti posredovalno službo med Zvezo in društvi, voditi organizacijo in prosvetno delo v svojem območju in skrbeti splošno za vse, kar zadeva v enem ali drugem oziru naša društva in kmetške ljudi vobče.

Romanje kmetške mladine na Oplenec

Smrt Viteškega kralja Aleksandra I. Zeditelja je močno potrla zlasti kmetško-mladinske vrste, saj je bil pokojni kralj-mučenik pokrovitelj »Tabora kmetške mladine v Ljubljani«, ki se je vršil ravno mesec dni pred Njegovo mučeniško smrtjo. Organizirana slovenska kmetška mladina se bo poklonila v mesecu maju leta 1935. na grobu blagopokojnega kmetškega Vladarja in največjega tvorca evropskega miru. Zato bo Zveza kmetških fantov in deklet organizirala v mesecu maju poseben vlak za poklonitev kmetške mladine na Oplenec. Zveza bo poskrbela za čim ugodnejše pogoje glede znižane vožnje in drugega, da se bo moglo udeležiti tega romanja čim večje število tovarišev in tovarišic, pa tudi starejših prijateljev.

Na seji so se nadalje reševale še številne zadeve internega značaja, kakor tudi o organizaciji in delovanju naših društev. Seja, ki je trajala skoro dva dni, bo gotovo prinesla novih pobud in uspehov na naši vasi, kakor tudi še večji razmah naših organizacij.

★

Akademski agrarni klub »Njiva« v Ljubljani

Ze od lanskega leta sem zopet deluje ta organizacija naših kmetških akademikov na ljubljanski univerzi z razveseljivimi uspehi. Klub se je z vso vnemo lotil resnega dela, tako s predavanji, študijami kmetških razmer itd.; hoče pa zbrati tudi točne statistične podatke o gospodarskem, kulturnem in socialnem stanju našega podeželja. Saj je klub razposlal preko Zveze vsem Društvom kmetških fantov in deklet statistične pole v izpopolnitev, iz katerih bo razvidna jasna slika o resničnem stanju naše vasi.

Klub je imel v petek, dne 14. t. m. v dvorani Kmetijske družbe svoj redni občni zbor, ki je obravnaval med drugim načrt dela v bodoči poslovni dobi, spremenil pravila in izvolil odbor sledečih tovarišev in tovarišic:

Predsednik: Jože Kerenčič, slušatelj filozofije; podpredsednik: Rudi Čačinovič, slušatelj prava; tajnica: Danica Flisova, slušateljica medicine; blagajnik: Stane Peterin, slušatelj prava; gospodar in knjižničar: Karel Andreč, slušatelj tehnike;

odbornik: M. Žorga, slušatelj tehnike; revizorja: Avgust Černila, slušatelj tehnike, in Ignac Gornik, slušatelj tehnike; delegat v odboru Zveze: Franc Hočevnar, slušatelj prava.

Novemu odboru, ki kaže vso voljo za resno delo, in ki mu je uspelo zagotoviti klubu stalen društveni lokal, želimo mnogo uspehov!

★

St. Peter na Medvedjem selu. V nedeljo, dne 16. t. m. se je vršil pri nas ustanovni sestanek ženskega odseka Društva kmetških fantov in deklet. Udeležba naših deklet je bila prav lepa, čeprav se je vršila pred sestankom precejšnja protiagitacija naših »prijateljev«. Zborovanje pa je povzdignilo zlasti to, da se ga je udeležilo tudi nekaj starejših žena, ki so potek sestanka pozorno zasledovale. Razgovor je otvoril tov. predsednik Janko Otorepec. Po uvodnih besedah je predal besedo tovarišu Albinu Podjavoršku iz Rogaške Slatine, ki je v popolnem

govoru in krepkih besedah očrtal pomen in naloge združevanja kmetške ženske mladine in kmetške žene sploh. Med tem, ko se meščansko in delavsko ženstvo bori za svoje pravice in igra v družbi, že tudi pri nas, v drugih naprednejših državah pa še bolj, čezdalje vidnejšo vlogo — smo kakor drugod — tudi pri nas, kmetško vprašanje popolnoma zanemarili. Ženski kmetški odsek bodi v tem primeri celica, zibelj nadaljnega dela za osvoboditev kmetške žene iz njenega telesnega in duševnega suženjstva! — Po živahni debati, ki so se je udeleževala dekleta, kakor tudi navzoča inteligenca, se je izvršila volitev funkcionarjev ženskega odseka. Za načelnico so si dekleta izvolila tovarišico Pavlo Turnšek, za podnačelnico pa tovarišico Zaliko Imenšek. Od naših deklet pričakujemo živahnega delovanja!

Orla vas. Članice ženskega odseka našega Društva kmetških fantov in deklet smo se dogovorile, da priredimo izlet. Z nami naj pojdejo tudi naše male tovarišice, to je Dekliški krožek. Zbrale smo se v nedeljo popoldne (5. avgusta t. l.) pred društveno sobo. Malo nas je sicer plašilo vreme, vendar korajža velja tudi pri nas, aktovke v roke in ob dveh popoldne smo jo mahnile. Naša številna dekliška družba je povsod zbujala pozornost. Veselo prepevajoč smo korakale skozi St. Peter, Grušovlje in Podlog. Tam smo se oglasile pri naši znanki, ki nas je pogostila s prav okusno jabolčno potico. Krenile smo naprej proti cerkvi. Domenile smo se, da mora vsaka, ko pride na vrh, zavriskati, da bomo vsaj videle, katera kaj zna! In tako smo se skušale, tudi naše male, katera bo boljše zavriskala. Ko bi nas poslušali naši fantje!? Na vrhu smo se najprej obrnile proti odprti dolini. Oh, kako krasen razgled se nam je nudil! Vsa spodnja Savinjska dolina je bila pred nami. Okrog pa dobro obdelani in z grozdem obloženi vinogradi. Le škoda, da ni bilo grozdje zrelo, da bi ga lahko poskusile! Sedle smo na mehko travo, naše male pa so nam deklamirale par lepih pesmic, zaplesale smo kolo in končno pospravile dobrote, ki smo jih prinesle s seboj. Solnce se je že bližalo zatonu, ko smo se poslavljale od prijaznega hribčka in odhajale proti domu. Zapele smo še pesmico za odhod, ter se o mraku vračale proti domovom z lepimi spomini na krasno preživeli popoldan. V naših srcih pa je gorela želja, da bi naši Dekliški krožki kolikor mogoče pri vseh društvih uspešno delovali in izpopolnjevali naše pričetno delo ter šli krepko in neustrašeno naprej za zmago naše kmetške misli!

Ali ima Vaše društvo knjižnico?

Zima je čas mirnega prosvetnega dela. Kmetški človek misli v tem času nase in na svoje gospodarsko in družinsko življenje, dela načrte za prihodnje leto. Tudi kmetška mladina se v tem času poglablja in izobražuje. Fant in dekle prideta v društvo, poslušata predavanja in bereta knjige. V takem času je dobra knjiga največji zaklad. Vsako društvo in vsaka vas, ki imata knjižnico, postaneta središče življenja. Posebno naša kmetška mladina se je otesla pisančevanja po gostilnah in posedanja na zapečku. Njej so vsa naša prosvetna društva dolžna nuditi za ta čas duševne hrane in duševnega razvedrila. Zato pa — če je še nimate — ustanovite si v svojem društvu knjižnico, ki bo imela na izbero vse znanstveno strokovno in poljudno berilo, kolikor je nujno potrebno vsakemu kmetškemu gospodarju in kmetški mladi gospodinjici.

Z vsako javno knjižnico pa je treba previdno gospodariti. Mlade knjižnice v mladih društvih si ne morejo nabaviti debelih in dragih knjig. Njihov pomen in napredek pa niti nista odvisna od dragih knjig. Glavno je dobra knjiga, in v tem smo pri nas že toliko napredovali, da si lahko nabavite mnogo dobrih in potrebnih knjig po zelo nizki ceni. Kmetijska matica vam

daje kmetško, strokovno in poučno berilo, štiri knjige za 20 dinarjev. Za splošno izobrazbo pa so najlepše in najboljše berilo zvezki nove zbirke »Male knjižnice«, ki vam da deset knjig za 80 Din (osemdeset dinarjev). Toliko zmora vsako prosvetno društvo, vsaka šola, vsaka sokolska četa, vsaka zadruga.

Kakšne so te knjige? Važno je, da ima vsak zvezek kot samostojna knjiga 120 strani, nekateri tudi več. V njih dobite spise najboljših, svetovno priznanih pisateljev iz vseh časov in od vseh narodov. Ti spisi so klasični, njihove obče človeške in umetniške vrednote priznava povsod tudi največji učenjaki, razumejo in berejo jih vsi ljudje. Za bogate ljudi jih drugod tiskajo v dragocenih velikih zbirkah, ki stanejo tisoče dinarjev. Pri nas takih luksuznih izdaj ne moremo plačevati. Zato pa imamo isto snov lepo opremljeno in s pripombami prevedeno v zbirki »Male knjižnice«. Njena naloga je, dati našemu narodu isto, kar imajo vsi veliki narodi na svetu in kar je njih vzgojilo, da znajo živeti po zahtevah sedanjega časa. Iz teh spisov bo vsakdo spoznal svet in življenje, kakršna sta, kajti vsak velik pisatelj riše svet tak, kakršen je v resnici, brez laži in brez olepšavanja.

Letos so izšli že štirje zvezki »Male knjižnice«: povest slovenskega znanega pisatelja Josipa Jurčiča, »Sosedov sin«; druga povest je slavni ameriški roman o sužnjih »Koča strica Tomač«, spisala Harrieta Beecher-Stowe, ta zvezek ima tudi lahko razumljiv uvod o času, ko so v Ameriki odpravili suženjstvo in ko je ta roman nastal; tretja leposlovna knjiga je slavna žaloigra »Egmont«, ki jo je napisal pred sto petdesetimi leti največji nemški pesnik J. W. Goethe. To so tri drobne knjige, ki vam pa pomemijo več ko tisoč drugih povesti in romanov. Razen teh leposlovnih knjig pa izdaja »Mala knjižnica« tudi poljudno pisane knjige znanstvenih razprav. Letos je izšel prirodoslovni zvezek »Človek«, spis dr. Škerljaja o razširjenosti in razlikah človeških plemen. Vsak razumen človek mora o tem nekaj vedeti. Knjiga ima tudi 22 zanimivih slik. Zaradi dražje opreme stanejo zadnji trije zvezki v nadrobni prodaji po 12 Din, s poštino vred pa še vsak dva Din več. Pa tudi posamezni zvezki so cenejši, ako jih naročite skupno enajst hkratu, ker je vsak enajsti zvezek zastoj. To je posebno ugodno za velika društva, zveze društev in velike knjižnice, pa tudi za šole. Osemdeset dinarjev pa je naročnina za deset zaporednih knjig, ki izidejo približno v enem letu. V tisku je že zvezek rimskega pesnika Horaca, pripravljen je zvezek velikega francoskega pisatelja Hugoja, za tem pa povesti Čeha Jana Nerude ter slovenskega slavnega pripovednika Janka Kersnika.

»Mala knjižnica« je šola za moderno splošno izobrazbo. Te knjige mora imeti vsaka slovenska knjižnica na deželi in v mestu, potrebuje jih vsaka šola in vsako prosvetno društvo. Naročajte »Malo knjižnico« neposredno v Knjižni založbi tiskarne Merkur v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23.

Zivinozdr. Šribar

Moč organizacije

Od 1. do 8. decembra 1934 je trajal propagandni teden našega obrtništva širom vse naše države. Prirejale so se različne razstave, zborovanja, predavanja, opozarjala se je na vse mogoče načine celotna javnost na važnost obrtnega stanu, opozarjala na važnost domačih izdelkov, opozarjala pa tudi na skrbi in potrebe naših obrtnikov. Jaz sem sam prisostvoval eni takšnih manifestacij ter sem bil vesel, ko sem videl, kako složno se ves obrtniški stan bori za svoj obstoj pa tudi za svoje pravice. Iz priložnostnega predavanja sem posnel, da šteje obrtniški stan skupno z vsemi pomočniki, vajenci, vsemi družinskimi člani, okoli enega milijona duš v vsej državi. Obrtniški stan je dobro organiziran, ima smisel za stanovsko organizacijo, ima pa tudi v svoji zbornici za obrt ono zakonito stanovsko organizacijo, ki štiti pred javnostjo in pred oblastmi posameznika kakor tudi celoto v njihovih strogo stanovskih zadevah. Tako kot obrt je organizirana in stanovsko zaščitena tudi trgovina in industrija. Pri nas v Dravski banovini imamo za vse te tri panoge skupno zbornico s sedežem v Ljubljani. Če pogledamo po naši zemlji malo natančneje, vidimo, da je prav za prav že mnogo tega organiziranega in tudi zaščitenelega potom zakonitih stanovskih zbornic; tako so organizirani in zaščiteni zdravniki v svojih zdravniških zbornicah, odvetniki v odvetniških zbornicah, za delavstvo delujejo delavske zbornice itd. itd. Če seštejemo vse to, kar sem tukaj navedel in kar je več ali manj organizirano in zaščiteno, pridemo v vsej državi do okroglih treh milijonov duš. Naša država Jugoslavija pa šteje danes že preko 15 milijonov prebivalcev in če prelistamo takole državno statistiko, vidimo, da tvori Jugoslavijo okroglo 12 milijonov ali 80% celokupnega prebivalstva oni sloj, ki se bavi ali živi od kmetijskega dela ter okroglo trije milijoni ali okroglo 20% osta-

Novice

★

Ker sem že 11. t. m. moral odpotovati v Beograd, od koder sem se vrnil šele sedaj, dana mi je komaj danes možnost, da odpošiljam pismene zahvale za mnogobrojne čestitke k moji 50 letnici.

Prosim vse prijatelje in znance, da mi to zakasnitev oprostite. Dr. Marušič.

Patrona mu je raztrgala roko. Na sveti večer je nabita patrona eksplodirala 20 letnemu ključavničarskemu pomočniku Antonu Hribniku in mu raztrgala levo roko, poškodovan pa je tudi po obrazu tako, da je moral v bolnišnico.

Vlom v gledališko blagajno v Mariboru. Na božični dan popoldne so neznani vlomilci odnesli iz gledališke blagajne v Mariboru okoli 3000 dinarjev.

Lobanjo si je prebil na praznike pri padcu po stopnicah 11 letni Ivan Kos na Tezmem pri Mariboru.

Uboj med rudarji. Na božični dan so neki rudarji popivali v neki gostilni v Libojah. Brata Jože in Leopold Poljšak sta pri tej priliki napadla rudarja Podlesnika in ga z nožem zabodla. Podlesnik je težki poškodbi podlegel.

Podpore narodne skupščine za božič. Narodna skupščina je naklonila raznim društvom za božič 121.000 dinarjev.

Nepošten hlapec je te dni okradel svojega gospodarja, posestnika v Kozarjah pri Ljubljani. O hlapcu nihče nič ne vé, kdo in odkod je! To je nauk za gospodarje, ki sprejemajo delavce, naj od vsakega človeka zahtevajo izkaznico in naj tudi vsakega prijavijo na občini.

Konja in voz je odpeljal pretekli petek neznani človek mlekarici Amaliji Trkovi, ki je pripeljala mleko v Ljubljano. Ko je odnesla neki stranki mleko, je voz s konjem vred izginil.

Na 6 mesecev zapora je obsodilo sodišče v Mariboru brata umorjene Terezije Kostanjevec, ki so jo našli okoli 15. septembra mrtvo v neki vili pri Ptuj. Orožniki so takoj osumili brata umorjenke, da je on morilec. Sodišče ga je sedaj obsodilo, ker je po malomarnosti povzročil sestrično smrt.

Vlom na železniški postaji Videm-Krško. Te dni je neznani zlikovec vlomil v stanovanje progovnega nadzornika na postaji Videm-Krško in odnesel nekaj malega v denarju in diamant za rezanje stekla. V okolici Vidma pa so obiskovali ljudi prav pridno razni tatovi, ki so se za praznike hoteli založiti s perutnino.

Kathreiner Kneippova sladna kava je s svojo kakovostjo in izdatnostjo nenadkriljival Pazite na tovarniški znak!

Zlate zobe so izruvali neznani suroveži iz glave nekega že pokopanega trgovca iz Popovač. Truplo so odkopali, od trupla so odrezali glavo, zlate zobe so izruvali, glavo pa vrgli v bližnji potok.

260.000 kil sadja je porabila Ljubljana letos meseca novembra.

Blasnikova „Velika pratika“ za l. 1935 je izšla letos že devetdesetih.

Za ta jubilej je prav lepo in primerno opremljena. Znano je, da hočejo imeti Slovenci samo to pratiko, ne samo pri nas doma, temveč tudi v inozemstvu, v Ameriki, Nemčiji, Avstriji, Italiji itd. Ta edino prava in res domača pratika se naroča pri tiskarni I. Blasnika nasled. v Ljubljani.

lega prebivalstva, ki pripada različnim stanovom, kakor že prej omenjeno; obrtniki, trgovci, industriji, delavci, uradniki itd.

Zakaj pa sem navedel te kratke podatke? Zato, da se vidi na prvi pogled ogromna razlika med organiziranimi in stanovsko zaščitnimi 20% različnih stanov ter 80% stanovsko neorganiziranega kmetijskega stanu. Mogoče nisem pri tem niti uporabil pravilne označbe, ker smatram 80% kmetijskega stanu za ono, kar predstavlja že celotni narod. Nikdo ne krati obrtnikom, trgovcem, delavstvu itd. pravice, da se stanovsko organizirajo, da potom svojih stanovskih organizacij izboljšujejo svoj položaj, nasprotno, mi vsi se moramo veseliti dejstva, da se potom stanovskih organizacij dajo doseči lepi, mnogokrat zavidljivi uspehi. Saj vidimo, da se potom stanovskih zbornic mnogokrat ali celo največkrat urejujejo zadeve materialnega značaja. Tako se pri zdravniških, odvetniških, notarskih in drugih zbornicah celo določa, izpod kakšne minimalne vsote se določeno opravilo sploh ne sme opraviti, to se pravi, za to in to delo se manj, kot to določijo zbornica, sploh ne sme zaračunati. Delavstvu po tovarnah in drugih obratih se točno določi, koliko ur na dan sme največ delati, poskrbi se potom različnih socialnih ustanov, da se v primeru obolenja zdravi brezplačno v lastnih zdravstvenih ustanovah, poskrbljeno je, da v primeru nesreče ali pohabljenosti prejema določne rente in še druge različne ugodnosti. Tako vidimo, da so si ti različni stanovi, ki tvorijo okroglo 20% celotnega prebivalstva, z večjim ali manjšim uspehom zagotovili določne, zakonito zaščitene pravice.

Kaj pa je z ostalimi 80% našega naroda? Kaj pa z našim kmetom? Ali je naš kmet stanovsko organiziran, ali ima naš kmet zakonito stanovsko zaščito, ali ima mogoče v primeru obolenja na razpolago zdravnik in to brezplačno, ali ima na starost, ko je za delo že nesposoben, pa ga je zadela nesreča, da nima od česa živeti, na razpolago socialno ustanovo, ki mu jamči vsaj skromno življenje? Ne, vsega tega naš kmet

nima, ker do danes kljub svoji ogromni številni premoči še ni prišel do spoznanja, da je v njem samem ona čarobna moč, ki bi bila v stanju vse te nedostatke odpraviti, da je v njem samem tiista moč, ki bo v stanju privesti v življenje zakonito stanovsko zaščito v obliki kmetijskih zbornic in ki bo tudi v stanju oživitviti in razrešiti najrazličnejša socialna vprašanja naš vasi.

Kateri pa so vzroki, ki so krivi, da vsega tega naš kmet do danes še nima? Vzrokov je več in hočem nekatere tukaj navesti. Eden glavnih vzrokov je ta, da ima naš kmet absolutno premalo smisla za organizacijo vobče. Brez dvoma je mnogo lažje organizirati, recimo, obrtniški ali trgovski stan. Malo jih je, obrtnikov z družinami in vsem ostalim, kot že prej rečeno okoli enega milijona, kmetov z družinami vred pa okoli dvanajst milijonov. Toda ni številka glavno, temveč igra pri organizaciji odločilno vlogo predvsem stanovska zavest, stanovski ponos. Le vprašajte trgovskega, obrtniškega pomočnika, kaj je, s ponosom bo rekel: trgovski ali obrtni pomočnik. Če vprašate našega kmetijskega fanta kaj je, pa bo sramežljivo pobesil glavo in rekel: Nič, očetu pomagam doma na gruntu! Ali ni to nič! Ali ni kmetovanje tudi poklic, da, celo eden najvažnejših poklicev? Pred leti se je vil po praških ulicah ob priliki zemljedelskega kongresa ogromen sprevod nad 50.000 čeških kmetov. Na čelu tega sprevoda so nosili veliko tablo z napisom: Mi pridelujemo kruh! Ali se zavedate važnosti teh treh besed? Vi pridelujete kruh za sebe, za svojo družino, za vse, tudi za onih 20 odstotkov ostalega prebivalstva. Kruh pa je za vsakdanje življenje brezpogojno potreben, ker brez njega ni življenja. V vsakodnevno molitev vpletamo prošnjo: daj nam danes naš vsakdanji kruh! Zato je kmetijski stan važen, najvažnejši stan in vsakdo, ki mu pripada, mora biti ponosen na to. Zbuditi ponos in stanovsko zavest v našem kmetu, to bodi naša prva naloga, smisel za organizacijo pa bo potem prišla sama po sebi.

(Dalje prihodnjik.)

500 otrok je obdarovala letos ljubljanska mestna občina s toplo obleko, perilom in obutvijo za božič.

Za 7000 dinarjev ključavničarskega orodja so odnesli tatovi te dni ključavničarskemu mojstru Skofleku Celju.

Vlom v cerkev. V podružno cerkev pri Devici Mariji v Brezju (pri Mariboru) so pretekli teden vlomili neznani ljudje in odnesli iz nabiralnika kakih 200 dinarjev. Cerkvenih posod se niso dotaknili.

Za vinski sejem in razstavo, ki se vrši dne 3. januarja 1935 v Ivanjkoveh, je prijavljenih blizu 1500 hl vina letnik 1934 in nad 200 hl vina iz letnikov 1931, 1932, in 1933. Vina so iz najboljših vrhov Ormoško-Ljutomerskega vinarskega okoliša. Cene, ki se zahtevajo so največ 6—7 Din. Za specialitete nekaj višje.

Vlomi v št. Vidu pri Stični. Pretekli teden so vlomili obiskali trgovini gg. Kraševca in Antona Rojca. Iz Rojčeve trgovine so odnesli 7000 dinarjev gotovine in precej blaga.

Pustolovski »menih«. Po Gorenjskem so se v zadnjem času pojavili v različnih krajih neki čudni »menih«, ki nabirajo darove za daljne dežele. Žive pa ti čudni »menih« prav malo po meniško in ženske niso kar nič varne pred njimi. Očitno je, da so ti »menih« navadni sleparji, ki naj jih ljudje čimprej izroče orožnikom, da jih bodo odpeljali v njihov pravi samostan!

Tri mesece zapora je prisodilo ljubljansko sodišče nekemu šoferju, ki je vozil ljubljanske »kavalirje« k nekim »sladkim deklicam« v Šiško pri Ljubljani.

Domača trgovina

Češniku

Ljubljana - Lingarjeva ulica

kupite poceni in dobro vse vaše zimske potrebščine in sicer:

Perilni flanel porhat	od Din 6-50 naprej
Perilni porhat za obleke	" " 10- " "
Perilni žamet za obleke	" " 20- " "
Pliš, žamet za jopce in plašče	" " 70- " "
Blago za kostime in obleke, 120 cm široko	" " 25- " "
Flanelaste rjuhe	" " 30- " "
Ogrinjalke, plete, šerpe, svilnate, volnene in žametaste rute.	

Velika zaloga za moške obleke, suknje in pelerine!

Poštenost podjetja
je znana!

Poceni zajci. Za božične praznike so pripeljali v Ljubljano okoli 500 zajcev na trg. Pripeljali so jih s Hrvaškega. Zajci niso bili dragi: sprva so jih prodajali po 15 Din, kasneje pa tudi po 10, celo po 8 Din.

Tolovaji v dolini Sotle. V nekaterih krajih ob Sotli prebivalstvo nima miru pred rokovnjači. Preteklo nedeljo so napadli 65 letnega posestnika Janeza Sekirnika od Sv. Katarine pri Rogaški Slatini in ga oropali za 4200 Din. Nekaj kasneje so vlomili v usnjarno g. Straška pri Sv. Križu, kjer so odnesli precej usnja. Posestnika Janeza Cvetka, 70 letnega starčka, so pa našli na njegovi njivi ubitega. Kakor kažejo vsi znaki, zlikovci ne morejo biti od daleč, ker so jim krajevne razmere dobro znane.

Silna škoda vsled požara. Pretekli četrtek ponoči je gorelo v trgovini posestnika Žige Primožiča v Halozah. Pogorelo je 5 objektov, škoda pa znaša okrog pol milijona dinarjev.

Poneverbe pri ptujski mestni občini. Mestna uprava je prišla na sled precej obširnimi poneverbam, ki so jih zagrešili neki občinski uslužbenci s tem, da so zbirali listke za plačano stojnino na sejmišču in jih porabili še za naslednje sejme. Na ta način so oškodovali občinsko blagajno za težke tisočake.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA GREGORČIČEVA 23
Tel. 25-52 Telegram Tiskarna Merkur

Prijeti »kolesarji«. Ljubljanska policija je prijela te dni tri mlade fante v Šiški pri Ljubljani, ki so kar na debelo kradli kolesa. Nadebudni tatiči so si uredili kar svojo delavnico, kjer so ukradena kolesa razstavljali v posamezne dele in delali tako »nova« kolesa, ali pa so boljše dele posamezne prodajali, slabo blago pa so metali proč.

Mesar teleta — tele mesarja. V Mostah pri Ljubljani je te dni 17 letni vajenec Ivan Turk deval teleta iz kože. Ko pa je obešal teleta za zadnje noge, mu je tele spolznilo iz rok in zadelo pri padcu tako močno ob vajenčev nož, ki mu je visel ob boku, da se je nož fantu globoko zarinil v meso. Vajenec so prepeljali v bolnišnico.

Nesreča v rudniku v Trbovljah. Na dnevnem kopu pri Dobrni se je pretekli ponedeljek popoldne ponesrečil rudar Jakob Bukovec. Kos premoga mu je prebil lobanjo; umrl je kmalu po svojem prevozu v bolnišnico.

Nj. Vel. kralj Peter II. je podaril siromakom v Beogradu 100.000 dinarjev za božičnico.

Razno

Nov babilonski stolp

Pred leti je slovel »Eiffel-ov stolp« v Parizu kot najvišja zgradba na svetu; visok je namreč 300 metrov.

To višino pa so razne zgradbe nebotičnikov v Ameriki že zdavnaj prekosile.

Francozi pa si nočejo dati kar tako vzeti slave, da imajo najvišjo stavbo na svetu in zato so francoski inženjerji izdelali načrte za nov stolp, ki bo pa prav za prav umetna gora, ki bo visok celih 2000 metrov.

Stolp hočejo dovršiti do 1. 1937., ko bo v Parizu svetovna razstava.

Stolp nameravajo zgraditi iz jekla posebne

Naš pravi domači izdelek!

Tekstilne tvornice v Mariboru v krizi. Tovarna svile Thoma je ustavila začasno svoj obrat zaradi premajhnega odjema blaga. Prizadetih je okoli 200 delavcev. Tovarna svile v Radvanju pa je odpustila polovico delavcev.

Operacija srca v krški bolnišnici. Pretekli teden si je skušal vzeti življenje na Vidmu pri Krškem mladi Maks Ivačič. Prestrelil si je srce. V krški bolnišnici, kamor so ga takoj prepeljali, sta pa zdravnika dr. Murgelj in dr. Fevc odprla prsno votlino in mu zašila ranjeno srce. Operacija je uspela; to je ena izmed prvih operacij te vrste v Sloveniji.

Zagonetna smrt izseljenca. V soboto preteklega tedna se je vrnil iz Belgije v svojo domovino 31 letni rudar Peter Mervič z Razbora pri Sevnici. Nekaj dni se je mudil v Ljubljani, kjer si je nakupil razne stvari, potem pa se je vrnil domov. Naslednje jutro po njegovem povratku pa so našli Merviča v nekem jarku mrtvega. Ne vedo še, ali gre za zločinski umor ali pa za samomor. Pokojni Mervič je imel baje prihranjenih okoli 60.000 dinarjev.

»Moralna« Ljubljana... V Ljubljani so izsledili neko prav umazano »afero«. Zaprlji so namreč nekega zobotehnikarja, ki je omamljal ženske, potem pa jih je dovaljal raznim »gospodom«, ki so čakali na njegovem stanovanju na svoje žrtve. Podivjane pohotneže je tudi fotografiral, te fotografije pa je porabil, da je od prizadetih ljudi izsiljeval denar. Takih nedrednih fotografij so našli pri nekem šoferju, kamor jih je dal zobotehnik spraviti preden so ga zaprli, cel kovčeg! V to umazanijo pa niso zapleteni kmetje ali delavci, ampak sami »boljši« ljudje...

vrste in tudi beton bo posebne vrste. Stolp bo imel tri nadstropja. V stolpu bodo zgradili posebno električno napravo, ki bo zadoščala za vse potrebe zgradbe. Temeljna ploskev bo obsegala 4000 kvadratnih metrov, temelji pa bodo zasidrani 75 metrov globoko.

Stolp bo tudi velikega obrambnega pomena, ker bo prirejen za letala, ki bodo iz višine lahko odbijala sovražne letalske napade.

V notranjosti stolpa pa nameravajo zgraditi celo vrsto trgovin, kinematografov, športnih dvoran in celo bolnišnic. Od tal do vrha pa se bo vila okrog stolpa 12 kilometrov dolga avtomobilska cesta...

Največji nasprotnik bank

Za najhujšega nasprotnika bank in finančnih kapitalistov smatramo lahko znanega »kralja« avtomobilov Forda.

Ford sam je sicer tudi kapitalist, toda on se od bančnih kapitalistov bistveno razlikuje. Med tem ko namreč bankirji in finančni kapitalisti denar samo zbirajo in ga za visoke obresti posojajo naprej, rabi Ford svoje dohodke za vedno nova podjetja, kjer najdejo zaslužek vedno novi ljudje. Zato je Ford že pred leti rekel o bankah: Banke — to so krokodili! (Krokodil je najbolj požrešna žival.)

Svoje sodbe o bankah Ford tudi v dobi krize ni izpremenil, ampak je še bolj hud na bančni kapital, kakor je bil prej. To pa zato, ker leže v bankah še vedno milijoni dolarjev, ki »zmružejo« v bančnih kletih, na drugi strani pa na milijone brezposelnih prosi za delo, ki ga pa ni mogoče ljudem dati, dokler zaprti milijoni zopet ne začno krožiti.

Ford sam pa neprenehoma ustvarja. Sedaj je začel polagoma obnavljati in dvigati svojo avtomobilsko industrijo, namerava pa začeti tudi nekaj novih podjetij. Pri svoji trgovski spretnosti bo brez dvoma tudi uspel.

Tak je v glavnem razloček med »mrtvim« kapitalom, ki samo žre in nič ne ustvarja, in pa med ustvarjajočim kapitalom, kakor ga zastopa Ford.

★

Srečna dežela

Med najbolj »srečne« dežele na svetu prištevajo državo Venezuelo v Srednji Ameriki. Ta dežela je bila sprva španska kolonija, a pred dobrimi 100 leti se je proglasila za neodvisno republiko.

Razmere v tej deželi so bile vsled notranjih bojov dolga desetletja neznosne. Odkar pa vlada sedanji predsednik general Gomez, se je vse izpremenilo. Zgradili so veliko število lepih, modernih cest, železniško omrežje so izpopolnili in šolstvo dvignili na visoko stopinjo. Kljub izdatkom za javna dela pa je država plačala vse svoje dolgove in še ima v svojih blagajnah nad 1 milijardo dinarjev!

★

Morski kiti

Med največje sesalce spadajo kiti, čeprav se rode in žive v vodi.

Če kita raztelesimo in stehamo njegove posamezne dele, spoznamo šele prav njegovo ogromno velikost. L. 1926. je pretehtal kapitan Sörole 27 in pol metrov dolgega kita, ki je tehtal 122.000 kil. Samo kitov jezik je tehtal 3158 kil, torej toliko kakor tehta srednje velik slon. Srce je tehtalo 631 kg, jetra 935 kg, ledvice pa 547 kg; prazen želodec je tehtal 416 kg. Masti je imel ta kit 25.600 kg! Mesa pa je imel 56.440 kil, kosti pa 22.280 kg. Ribjega olja so nakuhali iz njega 27.700 kg.

Na svet pride kit okoli 7 metrov dolg in tehta do 2000 kg. Pri materi ostane mladič 7 mesecev in zraste v tem času od 7 na 16 metrov dolžine, zredi pa se na 23.000 kil, torej skoro za 100 kil na dan.

Lov na kite se je zaradi velike donosnosti tako razširil, da grozi resna nevarnost, da jih popolnoma iztrebijo. Zato pa hočejo dati kite pod posebno zaščito.

Nekaj za gospodinje

Vložena rdeča pesa. Skuhaj jo do mehkega, olup, razreži na tanke rezine, jo vlož v posodo ter dodaj nekaj naribanega hrena. Dobro je dodati tudi nekaj janeža. Ko je vse vloženo, zalij s finim prekuhanim vinskim kisom, v katerem raztopi nekaj sladkorja.

Kako ohranimo zelen peteršilj za zimo. Lepe, zdrave peteršiljeve vejice vlož v na tenko desko, lahko pa tudi na močan papir in jih potrosi s soljo. Nato jih položi na suh zrak, da se popolnoma posuše. Ko so suhe, jih vlož v primerno lončeno ali kako drugo posodo ter posoli še enkrat in shrani na suhem prostoru. Preden ga rabiš, ga daj v vodo, da se razmoči in omehča. V nekaj minutah bo kakor svež.

Steklenice se dobro čistijo s sodo, pepelom, žaganjem, nežanim apnom, lugom, soljo, salmijakom, jesirom in kislim zeljem.

Miši in podgane preženeš, če namažeš vse lesene predmete v kleti s smolo, terpentinom ali lizolom. Pregarja jih tudi smrad pelina in baldrijana. Seme solnčnic pa jim je baje strup.

Pene na juhi. Kadar kuhaš juho iz govejega mesa, se napravijo na površju navidez umazane pene. Marsikatera gospodinja jih radi nevednosti s penarico odstranjuje, kar je velika napaka. V penah ni nič drugega kakor s kuhanjem iz mesa izločena beljakovina, ki se naposled sama popolnoma raztopi in porazgubi.

Po svetu

Naš izvoz v Palestino se je letos popetoril. L. 1933. smo izvozili v »sveto deželo« blaga za nekaj nad 4 milijone, v prvih 9 mesecih letošnjega leta pa že za skoro 14 milijonov dinarjev.

Usta si je dal zašiti bivši urednik indijskega tednika »Mlada Indijac«. Mož je vstopil v neki samostan z zaobljubo večnega molka. Da bi svojo zaobljubo laže držal, si je dal ustnice sešiti s tanko srebrno žico, hrano pa uživa samo tekočo po srebrni cevki.

Starec z novimi lasmi. V francoskem mestu Lyon-u vzbuja veliko pozornost neki 76 letni mož, po imenu Lenormand, ki je dobil na svoja stara leta nove lase. Pred 50 leti so mu lasje zaradi neke bolezni izpadli. Sedaj nadlegujejo starega moža vsi mogoči ljudje, naj jim izda svojo »skrivnost«, a mož noče niti o najsijajnejših ponudbah nič slišati.

Zločini v Ameriki. Po uradni statistiki je bilo v Zedinjenih državah samo v enem letu 12.000 umorov, 3000 ugrabitev, 50.000 roparskih napadov, 100.000 napadov brez uporabe orožja, 50.000 požigov in 40.000 vlomov!

Srečno novo leto 1935

želi vsem
svojim cenj.
poslovnim
prijateljem

Tiskarna Merkur, Ljubljana
Gregorčičeva ulica 23

SREČNO NOVO LETO 1935

želi vsem svojim cenjenim gostom

DAKO MAKAR
METLIKA

SREČNO NOVO LETO 1935

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem in gostom

LAVOSLAV BUČAR
KOSTANJEVICA

SREČNO NOVO LETO 1935

želi vsem svojim cenj. gostom

JOSIP MATKO
gostilničar
GOTNA VAS

SREČNO NOVO LETO

želi svojim cenjenim odjemalcem in gostom

JOŠKO BENEDIK
gostilničar in trgovec
STRAŽIŠČE PRI KRANJU

SREČNO NOVO LETO

želi svojim cenjenim gostom

ALOJZIJ DRMELJ
gostilničar
Boštanj

Srečno in veselo novo leto 1935

želi svojim cenjenim odjemalcem

Krečič Ana in Pavel
gostilna in trgovina
LJUBLJANA, Vidovdanska cesta št. 1

SREČNO NOVO LETO

svojim cenjenim gostom in odjemalcem želi

IVAN PEČNIKAR
trgovina z vinom in gostilna
SV. JAKOB OB SAVI

SREČNO NOVO LETO

želita svojim cenjenim odjemalcem

Ivan in Fani Javornik
mesar in prekajevalec
LJUBLJANA,
Domobranska cesta, Wolfova ulica

SREČNO NOVO LETO 1935

želi vsem odjemalcem in prijateljem

Ignac Tomc
Moravče

Ceste iz volne. V Avstraliji so se zaloge volne — volna avstralskih ovac slovi kot najboljša — tako nakopičile, da so sklenili volno predelati v nekake kocke za tlakovanje cest. Pravijo, da se je novi način tlakovanja prav dobro obnesel.

Težka letalska nesreča se je zgodila pretekli teden v asirski puščavi. Holandsko letalo, ki vzdržuje zvezo med Amsterdamom in mestom Batavijo v Aziji, je vsled nevihte padlo na tla in s potniki vred zgorelo.

Močno letalsko oporišče hoče zgraditi Anglija na otoku Torney-ju pri mestu Portsmouth. Tukaj zbrana letala bodo branila Anglijo pred zračnimi napadi od francoske strani.

Nevarni divjaki. Na otoku Mindanao so divjaki napadli glavno mesto ravno na božični dan in so ubili 16 oseb. Policija je divjake po kratkem boju napodila v gore, v boju pa je padlo 16 divjakov.

Po 40 operacijah je umrl v mestu Amherstu na Angleškem Albert Ward; tega moža je v vojni zadela granata, toda vseh drobcev mu niso mogli naenkrat odstraniti iz telesa. Tako je moral mož prestati 40 operacij, dokler ga ni rešila smrt.

40 urnik v Italiji. Italijanska vlada je odredila 40 urni delovni čas na teden za vsa industrijska podjetja.

Sejmi

31. decembra: v Kočevju, Zagorju ob Savi;
2. januarja: v Ribnici, Radohovi vasi, Sv. Jurij ob južni želj;
3. januarja: Črnomlju, Mokronogu, Dol. Logatecu;
5. januarja: v Konjicah.

Na banovinski trsnici in drevesnici v Kapeli pošta Slatina Radenci in v Pekrah pošta Limbuš pri Mariboru se vršita v letu 1935 zopet od 1. marca do 30. novembra 9 mesečna vinarska, sadjarska in kletarska tečaja, v katera se sprejmejo mladeniči, ki so dovršili 16. leto in so dovolj razviti.

Tečaj je internat, na katerem dobe učenci popolno oskrbo in mesečno po Din 30 na roko za nabavo potrebnih učil in drugih potrebščin. Prosilci morajo vložiti lastnoročno pisane prošnje, kolkovane s 5 Din in 20 Din kolkoma, katerim je priložiti 1. krstni list, 2. zadnje šolsko spričevalo, 3. zdravniško spričevalo, 4. navedeno spričevalo in 5. mladoletni: dovoljenje staršev ali varuha, da pusti sina ali varovanca v tečaj. Tako opremljene prošnje je vložiti do najkasneje 15. februarja 1935 na upravo zgoraj navedenih ustanov, na kateri želijo biti sprejeti.

Radio

od 30. decembra 1934 do 6. januarja 1935.

Nedelja, 30. decembra: 7.30: Kmetijska kemija s posebnim ozirom na njen zgodovinski razvoj (ing. Pahor Bogdan) — 9.00: Versko predavanje (predava Valerian Učak) — 11.40: Mladinska ura (Avgusta Danilova) — 21.30: Harmonikarja Kovač in Kokalj igrata narodne.

Ponedeljek, 31. decembra: 18.00: Preseljevanje narodov v sedanji dobi (ing. Ferdo Lupša).

Torek, 1. januarja: 9.40: Versko predavanje (škof dr. Gregor Rožman) — 19.30: Gospodarska vprašanja (iz Beograda) — 20.10: Božič v orgelski glasbi, izvaja msgn. Stanko Premrl.

Sreda, 2. januarja: 18.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezeli) — 19.00: O nalogah našega sokolstva v novem letu (J. Pohare) — 21.20: Na-

rodne s harmoniko, pojeta gg. Janko in Banovec, harmoniko igra g. Stanko.

Cetrtek, 3. januarja: 18.20: Smuška ura ljublj. zimskošport. podsaveza — 19.00: Počitniško potovanje: Nizza (Maša Slavčeva).

Petek, 4. januarja: 18.00: Krvai bogovi Mehike in kultura Aztekov (Franc Tersegav) — 19.30: Valentin Vodnik (v Zagreb in Beograd) predava dr. Ivo Lah.

Sobota, 5. januarja: 18.15: Aktualnosti (Ljudevit Mrzel) — 19.00: Zunanji politični pregled — 20.00: Oktet »Ljubljanskega Zvona« poje božične pesmi.

Vrednostni papirji

2½ % Vojna škoda	Din 336—337
7 % investicijsko posojilo	Din 69—71
7 % Drž. hipotek. banka	Din 65—67
6 % begluške	Din 54—56
4 % agrarne	Din 40—41
7 % Blair posojilo	Din 55—56
8 % Blair posojilo	Din 64—65
Privilegirane agr. banke	Din 228—230

Valute

1 ameriški dolar	Din 33'90
1 nemška marka	Din 13'70
1 švicarski frank	Din 11'10
1 angleški funt	Din 169—
1 francoski frank	Din 2'25
1 češkoslovaška krona	Din 1'42
1 italijanska lira	Din 2'92

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1934, se mora do nadaljnje odredbe dodati še 28½ % na ime »prima«.

Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8'20 dinarjev.

SREČNO NOVO LETO

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

Jos. Zupančič
trgovec
Trebne

Srečno in veselo Novo leto

želi

KMETIJSKA DRUŽBA
V Ljubljani

Veselo in srečno novo leto

želi vsem cenjenim odjemalcem-zadruharjem

»**EKONOM**«

osrednja gospodarska zadruga

Ljubljana, Kolodvorska ulica 7

SREČNO NOVO LETO

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem

JOSIP OLUP

trgovina in izdelovalnica oblek in perila
»Triglav«

Ljubljana, Pod Trančo števil. 1
Kolodvorska ulica 8

SREČNO NOVO LETO

želi vsem svojim cenj. gostom in odjemalcem

A. GORŠIČ

gostilničar in trgovec

Št. Jurje pri Grosupljem

SREČNO NOVO LETO 1935

želi vsem cenjenim odjemalcem

FRANC SLAMIČ

mesarija in tvornica mesnih izdelkov in konzerv

Ljubljana

Srečno in veselo Novo leto

želi vsem svojim cenjenim gostom

REZI ZALAZNIK
gostilničarka »pri šestici«

LJUBLJANA, TYRŠEVA C. 8

SREČNO NOVO LETO!

J. BLASNIKA NASL.

univerzitetna tiskarna, litografija in kartonaža d. d.

LJUBLJANA

Veselo in srečno novo leto

želi svojim cenjenim odjemalcem in gostom

IVAN GRAD

gostilna in veletrgovina z vinom

BERIČEVO

SREČNO NOVO LETO 1935

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

IVAN A. GROSEK

trgovina s mešanim blagom
TREBNE

Srečno in veselo Novo leto

želi vsem svojim cenjenim gostom
kakor odjemalcem vina

FRANC GRAD

gostilna in zaloga vina
ZG. KAŠELJ

Srečno in veselo novo leto 1935

želi vsem svojim odjemalcem

IGNAC ŽARGI

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta

Povečanje prihrankov

Vam omogočimo kljub težkim časom.

Ničesar drugega Vam ni treba napraviti kot da od svoje plače oziroma dohodkov odločite, četudi najmanjši, a zato stalni znesek za svojo bodočnost.

Samo načrtno varčevanje Vam pri sedanjih pičlih dohodkih zagotovi, da dosežete načrt, cilj, za katerega je potreben denar za izlet, tečaj, šolanje, zidavo, gospodarsko osamosvojitev, preskrbo za starost, bolezen ter doto itd.

Ta denar se Vam obrestuje po izredno ugodni obrestni meri ter samo ob sebi umevno tudi **redno izplačuje.**

Na ta način spravite svoj prihranek varno, plodonosno, vsak čas razpoložljivo. Blagovolite se le obrniti pismeno ali osebno na

HRANILNICO DRAVSKE BANOVINE

LJUBLJANA - CELJE - MARIBOR

Manufakturna veletrgovina Fran Hrehorič

Ljubljana, Dunajska cesta 28

se priporoča cenj. trgovcem pri nakupu blaga
Zmerne cene! Postrežba točna!

Telefon št. 21-83. — Poštni predal 297.
Poštni čekovni račun št. 10.545.

Najvarneje in najbolj
naložite denar pri
**HRANILNICI
KMEČKIH OBČIN
V LJUBLJANI**

Miklošičeva cesta št. 19
Ustanovljena 1911
(Palača Vzajemne zavarovalnice)

ki je edino pupilarno varen zavod kmečkih občin. Za varnost jamči 16 kmečkih občin ustanoviteljic z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo. Nalagajte svoj denar v ta zavod, kjer je denar najbolj varen. Hranilne vloge obrestujejo po 4%, vezane na 3 mesece po 5%. Rentni davek plačujejo vlagatelji sami. V to hranilnico nalagajo sodišča in občine ter župni uradi denar mladoletnih, skrbljenцев, preklicancev, ustanov in drugih javnih zakladov, varščin in zapuščin. Posojuje svoj denar na posestva in občinam proti amortizaciji in na menice proti mesečnemu odplačevanju. Hranilnica je pod nadzorstvom kralj. banskega komisarja.

»SLAVIJA«

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA

v Ljubljani, Gosposka ulica 12 Telef. 2176, 2276

Podružnice: BEOGRAD, ZAGREB, SARAJEVO, OSIJEK, NOVI SAD in SPLIT

„EKONOM“

F. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani -- Kolodvorska ulica 7

(v lastni hiši)

Telefon interurban št. 25-06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kašo. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žilindre nitrofoskala, apnenega dušika, čiljskega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne »ILOVAC«, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.

DENAR naložite najboljše in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavi: „Kmetijski dom“ Žiro rač.: Narodna banka

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 4%, brez odpovedi, po 5%, pri tromesečni odpovedi. — **JAMSTVO ZA VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. Strankam uradi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja. — **POSJILA** daje na poroštvo, na vknjižbo in na zastavo premičnin in vrednostnih papirjev in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. **BLAGAJNIŠKE URE:** Ob delavnikih od 8—12½, in od 3—4½, še ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½, ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35.000.000.—. Rezerve Din 1.200.000.—.